

مجموعه ابو الضیاء

ماسوا شایسته‌سندن دلی تطهیریه چالش
بر تو حکمت و عرفان ایله تئویر آتش

علوم و معارفدن بحث ایدر. و هر ماه عربی ابتدا سیله اون بشته نشر اولور مجموعہ در.

عدد ۲۴ - جلد ۲ [فی غرة رمضان سنة ۱۲۹۹] [نسخه سی ۳ غروش

تخریب خرابات (مابعد و ختام)

« فردوسی به وصفده ایرلز
بر کیمسه به بوشرف ویرلز »
مالی انکاری غیر قابل بر حقیقتدر . فقط فردوسینک :
« فروشد بماهی و برشد بماه
یل نیره و قبه بارگاه »

یولنده اولان مبالغاتی چکیلیرشیلردن اولدیغنی تصدیقهده محبوبین درکاردر .
حقنده اولان ستایش دولترنی متعاقب او تقیصه‌سندن بحث بیورلش
اولسه‌یدی عصرک افکار حکمتنه دها مطابق وادیات حاضره تک
موجدلردن بولنق صفت فاخره دقایقشناسیلرینه هرجهتله لایق اولوردی
صانیرم .

« یازق او شهنش قوی به

سلطان جلیل غزنوی به

ابتدی او سخنور جهان به

نجلی ایله ظلم بیکرانه

کیتدی ایکسیده قالدی موجود

شهنامه ایله هجای معهود »

یوانده اولان محاکمه سیدلری عصر مرزده رغبت عرفیه دکر می ؟ محمود
 غزنوی فردوسی بی مأمول ایتدیکی درجه لده بهره دار احسان ایتدیسسه
 بوکا سبب مذهبه اولان اشتباهی ایدی . حدود هندوچین اوزرنده
 شوکت اسلامی اودرجه اعلا ایتش و پدرندن بولدینی ملکی یالکز
 مشرک لردن قح ایتدیکی لرله بش آلتی قات توسیع ایش اولان بر
 شهریار غازی نیک بر قاج بیک پارلاق یالانسه قایلوبده بر رافضی بی اومدیغی
 قدر توقیر و بین المال بیهوده یره اتلاف ایتدیکنه تأسف ایتک افندمزکی
 قواعد شرعی و دقایق مدنییه و قوفلری مسلم اولان بر ذات عالیقدرک
 وجدانسه لایح اوله جق خواطردن میدر ؟ محمود غزنوی نیک فردوسی حقنده
 اهلرورلکی ایتری کوتوره مامسی کندنجبه بر نقصان اولسه بیله فردوسینک
 دین و ملتسه او قدر خدمتی سبقت ایتش اوله مبارک بر ذاتی هجو ایتکده
 اولان ادب سزلکی قدر بر قباحت دکدر آ ! اغرافات معلومه عجمانه دن
 حکیم عنوان کاذبسه نائل اولش اولان فردوسینک هجو معهودی بقا
 بولمغله نه لازم کلیر که مبارک :

« اگر شاه راشاه بودی پدر

بسر بر نهادی مرا تاج و رو . »

یتنیده هم پادشاه مرحومک سلطنت میراث یدیلرندن اولدیغی حالده
 قلیبی اتمکبله اومسنده نائل اولدیغی کورستره رک شانی اعلا ایتش و همده
 کندیسینک بوکلیکی پیوک طوغغده قیاس ایده جک قدر افکار ستمیه
 اصحابندن بولندیغی ابراز ایشدر . خاقانی حقنده :

« طبعی غرا و شعری غرا

اما ادرا کدن معرا »

بتی ایکی سکنه ایله برابر برده معناسزلخی جامع دکلیدر ؟ مادام که خاقانینک
 شعری ادرا کدن معرا در غرا الغنه فصل حکم اولنه بیلیر ؟ واقعا آنی
 تعقیب ایدن :

« چوق نکتہ لری آچلماشدر »
 « چوق سوزلری آکلماشدر »

بیتی ایله خافانینک عموم ایاتی ادرا کدن معرّا اولدیغنه ایما اولنش ایسده
 بوده یوقاریکی بیتی تاویل دکل بیاغی نقض ایدیور . مصراع ثانی
 (اما چوغی در کدن معرّا) طرزنده اولسه دی سکتہ قبیحه دن
 ومعناسزلقندن قورتلغله برابر ایکی یاتک مالی دخی یکدیگری مؤید
 اولزمی ایدی ؟ نظامی ایچون ایراد بیوریلان : « رشتا »
 « ویرمش آکا شهرت و صلابت »

تکثیر تنافر و غرابت
 بیتی ده جالب نظر کورینیور ؛ اولاتنافر و غرابت . نظامی به فصل شهرت
 و صلابت ویره بیلور ؟ دیمک که او شهرت منفور و کاذب و او صلابت
 مدعای اهل صلیب کی غریب و غارب ایمش ! یا حال بویله اولنجه
 نظامی حقنده :

« بردرینه لیک او پیر فانی
 یوق خسه سنه نظیر ثانی »

ستایشنه محل وارمیدر ؟ اگر خسه سی تنافر و غرابتدن بری ایسه نیچون
 تصریح بیورلماش ؟ خسه ده او نقیصه لری جامع ایسه فصل دنیاده
 نظیری بولنجه بق بر اثر عد اولنه بیلیر ؟ برده : « یوق خسه سنه نظیر
 ثانی » مصراعنده اولان ثانی قیدینه نظراً نظیر اول موجود اولوق لازم
 کایور . او نظیر هانکی خسه در ؟ سعدینک وصفنده اولان :

« برجیس ادا عطار د آیین

شعری شعری و نثری رنگین »

پتنده او قدر یلدز تشبیهلری جمع بیورلدیغی حالده مصراع ثانینک
 قافیه سنده رنگین یرینه پروین دنیله مدیکنه تعجب ایتدم . بولفظ مراعات
 نظیری اکمال ایتدکدن بشقه ادبیات عتیقه کوره نثر ایله پروین آره سنده

بر طاعت غلق علاقه سی اولدیغندن، مناسب تلی بر جناس خطیدن عبارت
اولان «شعری، شعری» ترکیندن ده کوزل اولوردی صانیرم.

«تنظیم سخنده ایلرم بن
سعدی بی مرجع انوریدن»

پشتنده اولان مرجع کله سنک ایلرم ادائیهله برابر ترجیح مقامنده استعمالی
شیوه لسانه یاقیشیرمی؟ سعدی ایله انورینک مقایسه مننده :

«ایتمش عمرین اوصاحب لاف
اغراق و مبالغه یله اتلاف»

ممدوحنی کوکاره چیقارمش
یوق کوکاره لامکانه وارمش

ایتمش صله دردی ایله بیجا
برخر منشی مسیحه همیا

معناده کد الفه اوزنمش
شعریله شرابه دک دیلنمش

حقا که لطیف سوزده بولمش
فرض ایله لم که معجز اولمش

نظمنده نه دکلو اولسه صنعت
استاد بالانجیدر نهایت

اما اوقو سعدی بی سراپا
باق نیجه قصیده دلارا

تدقیق ایله بتون بیان
طوت وصفنده او یله بریالان

نظم ابتدیکی نسخه فریده
هب موعظه در دکل قصیده

ممدوحنی خیره سوق ایدر هب
هر بر سوزی بو بوله کیدر هب
سویلر عدلک ثوابی اوزره
سویلر ظلمک عذابی اوزره»

بیورلمش ایکن قصائد سنه لرنده سعیدینک مسلکی ترک اولنوب ده انورینک
طریق سقیمنه کیدلمسی شایان استغراب دکلیدر؟ بز افندمز کبی مقتصدای
ادبا و ملجا عرفا اولان برذاتی :

« وراك بفعل مايقول وربما

مزق الحديث يقول مالا يفعل »

یتنسک مصراع ثابسنده اولان گروه ایله اطراد حالنده دکل مصراع
اولک وصفته مظهریتله انفراد کالنده کورمک ایسترایدک . جناب مولانا
وحضرت کلشن حقنده ایراد بیوریلان :

« مقصدلری بونلرک عیاندر

شعر ایله حقیقی بیاندر

شاعر دیمک اولیله اهل حاله

اسناد نقیصه در کاله »

یتسلیرینه نظراً اعتقاد دولترنججه بر انسان نظم ایله افاده مرام ایتک
ایستدیکی زمان حقیقتدن بتون بتون انسلخ ایله بالانجیلوق ایتدیکجه شاعر
عنواننه مظهر اوله میبه جق ! قولکرزده بو ادعایه فارشو فضولینک
« الدانمه که شاعر سوزی البته یالاندر! » مصراعنی ایراد ایلسهم، رأی
عالیرینه معارضنه صددنده دخی یننه او فکردن آیرلماش اوله جغمدن
انفعال دولترنی موجب اولماز صاینرم . شوراسنی ده آیرجه بیان ایتک
ایسترم، که حضرت ملای رومک منسویسی و کرک دیوانی نشئه تصوف
اوزره صرف الهیاتدن معدود وصنایع شعریه دن عاری بعض ایاتی حاوی

اولمغه برابر ایراتک ال بیوک شعر اسسته غبطه رسان اولسجق پک چوق
اشعاری دخی جامع و بناء علیه حضرت پیر (قدس مآثرهم) ولی و همده
شاعردر . « نای خشک وجوب خشک و خشک پوست

از بجای آید این آواز دوست »

بنشدن کوزل بر مفرد نظامینک خسته سنده ده بولنده من

« من بنده شدم بنده شدم بنده شدم بنده شدم »

من بنده بیاب تودر افکنده شدم

هر بنده که ازاد شود شاد شود

من شاد برانم که ترابنده شدم »

رباعیستدن عین بر اثر خیامده دخی یوقدر نایامده شدم

مقدمه ک اشعار عربیه متعلق اولان فصلنده :

« کعب بن زهیری قبلی حضرت

شایسته پرده سعاد

حسان ایدی شاعر پیر

اصحاب کزینده شاعر اکثر »

دیورسکز ؟ اصحاب کزین اکثریت او زده شاعر اولجه مولانا کبی

کاشنی کبی اهل حاله شاعر دیمک نه دن کماله اسناد نقیصه قبیلندن اولسون ؟

اصحاب نبی حقه جائر اولان بر وصف اولیای کرام ایچون فضل تنزیل

قدری موجب اوله بیلور ؟ اصحاب حالک کعبی یاران پیغمبریدن عالی

اولدیغنه دائر بر قاعده جدیده می کشف اولمشدر ؟

نه غریبدو که رود کینک زمان ظهورندن بیک تاریخنه کلنجیده قدر

آئی یوز الی سندن زیاده در . ظهور ایدن ایران شعرا سی ایچنده بالکز

اوتوز آئی ذاتک نامی تعداد اولمش ایکن بیک تاریخندن صکره کلان

شعرا حقه هم :

« بیکدن صکره کلور او اواخر
بر شاعر تام ایچنده نادر »

وهمده تعریض کور نلرندن قطع نظر ستایشلریله برابر اون بش شاعر
اسمی تعداد بیورلمشدر. نصل اولیور که اعتقاد عالیله نجه ایرانده شعرک
دور کالی اولان آلتی یحق عصر ظرفنده شایان ذکر یالکن اوتوز درت
شاعر ظهور ایدیورده زمان انقراضی بولنان ایکی عصر ایچنده اون
بش منتخب شاعر بولنیور ؟

« اکثر سوزی طالب و کلیمک
اشکنجه سی طبع مستقیمک »

قوی موافق حق بر سوزمیدر ؟ طالب کبی « هنوز اندک شعوری دارم
ای ساقی زمن بگذر بچشم مست خود تکلیف کن این جام خالی را »
یولنده لطائف ویا کلیم کبی « بامن آمیرنش او الفت موجست وکنار
روز شب بامن و پیوسته کرزان ازمن » طرزنده بدایع اختراعنه قادر
اولان بلغایه طبایع سلیمه تک اشکنجه جلادی نظریله بالق نصل لایق اولور ؟
قاآنی به دائر اولان :

« کلسه نه عجب سلفدن آخر
مجلسره کچ کلیر اکابر »

یتنک مألنی « عادت بودر اخرده کلور بزم اکابر » مضراعیه توارد
قبیلندن عدایمک ایستردم . فقط او یولده اولان توارد لک کثرتلی
اولدیغندن اقتباسده بودرجه ایلرو کتمک جاز اولدیغنی اجتهاد عالیلری
مقتضیاتندن اولمق ظننه ذاهب اولیورم . از جمله مناجاده اولان :

« ذالک سنک اول قدر بیوکدر
یائنده بیوکک الک کوچکدر »

بیٹی شاعر دکل بلکه انسان نظریله باقعه دخی تنزل بیورم دیغکز بر ذالک (*)
باصلمش طاعلمش وحتی تیاروده بیله اویشانمش اولان

(*) بو ذادن مقصد مشهور صاغیر احمد بک زاده علی حیدر بکدر .

« الہی پیوکسن پیوکسن پیوک »
 پیوکلک یانندہ قالیر پک کوچک «
 پیتنہ پک بکن پیور ؟ کذلک مناجاتہ اولان :
 « بوقبہدہ کرچہ چوق صدا وار
 یوق داردہ سندن اوزکہ دیار »
 پیتی « باقی قلان بوقبہدہ برخوش صدا ایتش » مصراعتک قالب آخرہ
 و « لیس فی الدار غیرہ دیار » مصراعتک لسان دیگرہ افراغ و تفلندن
 عبارت کورینیور !

حلیہ خاقانی بہ متعلق اولان : « تظیرتک اولمز احتمالی » مصراعیلہ
 نابینک دیوانہ دائر اولان « بش پیتنہ بر نظیرہ سویلہ » مصراعی ایسہ
 شیخ غالبک حسن و عشقندہ عینیلہ مسطوردر .
 سنبل زادہ و ہی حقندہ :

« بردہ نہ عجب کہ خلقی اول پیر
 سیرقتدن ایدوب ہمارہ تحذیر

ایلر ایکن اعتنا اوزینہ
 اوغرار کندی پیوک سوزینہ

دیوانندہ او مفتی فن
 دزد سخنتک دیلن کسرکن

منظومہ سی میرزا نصیرک
 دیوانندہ طورر او پیرک

کمندہ نیچہ تکلف ایتش
 تحریف ایتش تصرف ایتش

صانعہ آنی کیسہ طویعامشدر
 حیفاکہ غلافی او یعامشدر

اول نظم کزین طور سراسر
آتشکده مثال آخر

یوانیده بو قدر تعریض ایراد اولمش ایکن اقتباس و اتحاده اودرجه
ایلری وارمق حیثیت ادبیانه و شان حق کو یانه لیرینه موافق برشمیر؟
شعرای ایرانه متعلق اولان ملاحظات عاجزانه می ختم ایتمدن اول
شوراسنک دخی بیانه لزوم کوریرم، که شیخ عطارک بلکه گلستاندن زیاده
مشهور اولان بند منظومه سی عجبا نیچون آثار ادبیه دن عد اولنماش؟
یوقسه عطاره ده شاعر دیمک کاله تقیصه اسناد ایتمک قبیلندن می عد
اولندی؟ یا خود که بند، ولو شاعر لکنجه اولسون خیره نک و خصوصیه
مولد منظومه سنک دوشنده میدر؟ طوته لم که شیخ عطار آثارنده بیان حقیقت
ایلدیکی ویا تعیر آخرله یالان سولندیکچون کندیسنه شاعر دیمک فکر
عالیرینه توافق ایده مامش؛ یا رباعی و قطعه ده انفرادری مسلم کل اولان
خیام و ابن یمنک بیه لسانه آلماسی نه مطالعیه میندر؟ شعر و حکمتی
مزج ایتمکده کندندن صکره کلان ادباتک عمومته غبطه رسان اولمش
اولان ناصر خسروک معهود فهم تذکره سنده کی قصیده سی اولسون
منظور عالیری اولماشمیر، که الی الابد السنه تحمید و تذکره دائر اولغه
شایان اولان اسمی ایکی کله ایله یاد اولنغه شایان کورلماش! بونلردن
بشقه نظیری کی، خیالی کی، قدس کی، فدا کی، نعیم کی نیجه نیجه اصحاب
هنر خرابات عالیرنده بر مصطفی آrame نائل اولمق شرفندن محروم اولمشلردر، که
الک ادناسی نورس دکل حتی صائب کی بیک شاعره ترجیح اولنه بیلیر .
اشعار عرب حقنده اولان انتخاب دولترینک الک زیاده شایان تأسف
جهتی قلیتیدر . هیچ فصل اولور که خراباتک یوز اون صحیفه دن زیاده
یرنی بزم صکی ادبیاتک دها معناسنه واقف اولماش برملتک مبالغات
واغرافاتی طولدیر سونده کرک کثرت و کرک لطافتده یکانه جهان اولان
اشعار عربدن او مجموعه ده یالکز یتش صحیفه بولسون! بنده کز عموم

شعراى عربك آنارى انتخاب اولنه يدي ديمك ايستبورم . فقط تركجهك
او خاورانلى كر زمانلى صاچه لرينه مدخل بولنان بر مجموعه يه ابوتامك
معلقات سبعة اشهارنده اولان « السيف اصدق انباء من الكتب »
قصيده سنك بيله ادخال ايدلاماسنه طوغريسي نقادانه بر حركت نظريه
باقه مامقده معذورم .

« چون شامده سلطنت قورلدى

اخلاق عربده فاسد اولدى

مجد اولدى رداشته محول

حریت اسارته مبدل

بنیان دروغ اولوب مؤسس

مدح امرایه دوشدى هرکس

يعنى شعرا اولجه مضطر

اشعار اولدى وسيله جر

انجام ايله اولديرل مخالط

ايتدى بوده قدر شعري فاسد »

يولنده اولان تدقيقات حکيمانه نه ديهلم ؟ شو قدر وار که هرکسک مدح

امرايه دوشمى حريتک اسارته مبدل اولمسندن نشأت ايتده بر حال اولجه

افندمزنک اوصاف بردازلغه کوستردیککز اعتنا مسلك حريت پرورانلرينه

ياقشيرمى ؟ ثانياً انجام ايله مخالط اولق عربده قدر شعري اسقاط ايلديکي

حالده بزده بطريق الاولى ادبياته يک درلو خلل و نقیصه ايراث ایده جکی

معلوم ايکن آثار عجمدن و خصوصيله او آثارک مبالغات و ترهات ايله مالا

مال اولانلرندن يوز صحيفه لك قدر سوز انتخاب ايتک « کفتی بکن وباز

زن سنک ملامت » معاينه سنه عرض استحقاق الملزمى ؟ بو حاللى و بزده

افندمزنک سلطان ادبای زمان اولدقلر نی دوشوندکجه « هر کار که خسرو

بکند شر نیست « دیمکدن بشقه سوز بوله میورم . مع مافیه خاتمه دایه دار
دخی قلمک دیلی دوندیکی قدر بر قاج سوز سولتک ایسترم .

« جمع اولمدی جمع اولدن اجسام
بر انجمن البحره بونجه اقوام

بن دردینی بونده حاضر ایتدم
کویا جمع عناصر ایتدم »

نه دیمک اولدیغنی آکلا به مدم ؟ مقدمه تک سائر یرلندن فهم اولندیغنه کوره
خرابات عربی و فارسی و ترکی اشعاردن مرکب اوله جق ! عجباً جمعه
داخل اولان دردینی لسان هانکیسی اولیور ؟ بوندن مراد چغتایی ایسه
انی ترکیه دن بشقه بر لسان عدائک مثلاً فضولینک افاداننده اولان
شیوه مخصوصه نظراً بغداد لسانی دخی بر لسان دیگر حکمنده طوطی
قبیلندن اولمزمی ؟ برده حالا عناصر اربعه تنبهایله می اوغراشه جغز ؟
بو قدر آجیق بو قدر فاحش حطیثات دخی نظم ایله سویلنجه کسوه
حقیقتمی کیر ؟

« شبان هوسمنای تنظیم
ایتنسون بو کتابی لوح تعلیم »

اوله می ؟ ملتک عرفان و حیججه امید استقبالی اولان ارباب شبانک :

« روی کر دونه روان اولسه سموم قهری کر
چشمه خورشید اولوردی کوره قطران فشان »

ویا :

« سهر قبح ابو الفج طاهران صاحب

سهر که بر سهر کی من سهر کم رهاست »

پیتلری یواننده تیمارخانه یاوه لری سولتارینی آرزو پیوریورسکن ؟

« ساده کوریمک بو انتخابی

تعریض ایچون ایلر شتابی

اول نظم که بنجه رایکندر
 بر دیگره خوش کلور جهاندر
 عالم سکا منحصر دکلدر
 هر کس بوجهانده بر دکلدر.

قولی کندی بطلانته بنفسه پنه دکلدر؟ شعرك حسن و قبحی هر کسک
 کیفته تابع اولجه عموم ایچون منتخبات جمع و نشرینه و خصوصیه
 او منتخباتی:

«شبان هوسنمای تنظیم
 ایسون بو کتابی لوح تعلیم»

بتیلله نو ظهوران استعدادده خواجه ادب و مقتدای ارب صورنده
 توصیه اتمکه برحق قالیری؟ رأی کترانه مه کوره اشعارک ترجیحنده بر
 درجهیه قدر مذاقک دخلی وار ایسه ده فنون ادبیه ده بو خصوصده
 هوسات وجدانیه دن بیک قات بیوک بر میران حقیقتدر. سعدالدینلرک
 سیدلرک تدوین و تدقیق ایلدکاری قواعد مسئله میدانده ایکن زمانلرک
 کنجلی آتلی بر اقوب ده اشعارده افندمزک مذاقته تابع اولمق ایستلر
 ایسه مسلك معارفروانه و سحیة حقیقت شناسانه لری اقبضاسنجیه بوسوء
 ذهابه هر کسدن اول یته افندمز مانع اولملیسکز.

«کیم ایسه اعتراف نقصان
 معذور طونار کرم نهادان»

قولی هر نوع آثار اصحابی حقنده مسلمدر. فقط محاکمه و مؤاخذهیه متعلق
 سوز یازانلره کوره دکل چونکه بیک ایکوز بو قدر سنهک بر ملتده
 ظهور ایدن بو قدر اعظم شعراک آثارینی انتخاب و تفریقده نفسنده حق
 و اقتدار کورن بر ذات ایچون کندی فکری حقنده بشقه لری طرفندن
 وارد اوله جق مؤاخذهاته معترف قصوری معذور کور مامک جائز اوله مز
 سوزیله مقابله اتمک:

« بن یدیم سن یمه »

« بن اییم سن فنا »

قاعدهٔ خود پرستانه سنی چهرهٔ حقیقی ستره ایدمه جک برکهنه نقاب ایله
اورتمکه چاشمق قبیلندن اولور .

« بن ایلر ایکن بو نظمی تزیین »

رفجور ایدی جسم و جان نمکین »

پتینی او قورکن کرک بنده کزک و کرک دائرةٔ الفلرنده بولندیغم بعض قدر
آشنایان عرفانک ضیای بصیرتمزه برعارضه کلش قدر متأسف اولدیغمزی
تأمین ایدرم . ملت عثمانیه لازم خصوصیه مقتنون حریت اولان
ادبای زمانیه الزم بولنان وجود دولتری بویه مسلاک حقایق جویانه لرینه
مغایر و یالکز فائده سز دکل ملت عادتاً میخانه قدر مضر اولان خرابانک
ترتیبی و مقدمه سنک تنظیمی ایچون او قدر اتعاب پیورنامش اولسیدی
حب وطنله مألوف اولانلرک عموماً بر بیوک منت تحمیل ایدلمش اولوردی .
شو افادات و تصدیعاتدن مراد عاجزانه م خرابانک کرک مقدمه
و کرک مندرجاننده دیناً و سیاستاً و ادباً حقیقه مطابق کوردیکم و بالاقتحار
سالک اولدیغم مذهب مغایر بر طاق سوزله تصادف ایلدیکنم طولای
حاصل اولان یأس و ملال عاجزانه می اسبابله برابر عرض ایتمکدر . یوقسه
نفس کترانه می سر حلقهٔ زندان زمان و یاران صفایه مقتدای عرفان اولان
ذات دولترینک نزهتگاه طبیعت و بنا کرده همت و معرفتلی اولان
خرابانک تخریبینه امضا کش افنا اوله یله جک علمای ادبند عداً اتمک حد
حیقرانه مدن خارج اولدیغنی بیلیر و هرجه تله وقوع بولان خضیئات
عاجزانه مدن طولای عفو دولترینی نیاز ایدرم . اولبابده و هر حالده امر
و فرمان حضرت ولی الامر کدر .